

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور

شماره: ۵۸۵۲۳۷

تاریخ: ۱۴۰۰/۱۱/۱۵

پوست: ندارد

بسمه تعالی

سرکار خانم عربشاهی

رییس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان البرز
موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز

با سلام و احترام؛

بازگشت به نامه شماره ۴۹۳۴۷۶ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۰۲ در خصوص رای دیوان عدالت اداری به شماره پرونده ۹۸۰۴۳۹۶ در رابطه با رد شکایت از نامه مدیر کل امور شهری و شوراهای استان آذربایجان شرقی موارد زیر اعلام می گردد:

بخشنامه‌های نحوه جبران آثار ناشی از افزایش نرخ ارز در پیمان‌های فاقد تعدیل به استناد نظام فنی و اجرایی کشور، ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه، اختیارات لایحه قانون تبصره ۸۰ مصوب شورای عالی انقلاب، و ماده ۳۴ قانون احکام دائمی توسعه تهیه و ابلاغ شده است. تشریح لزوم تهیه و ابلاغ این بخشنامه‌ها و همچنین مستندات قانونی آنها در ذیل ایفاد می گردد:

لزوم تهیه و ابلاغ بخشنامه

۱- بطور کلی در قراردادهای پیمانکاری که برای اجرای طرح‌ها و پروژه‌های سرمایه‌گذاری منعقد می گردد، در شرایط عادی کشور تورم سالانه و افزایش قیمت‌ها تا حدودی قابل پیش بینی است. این در حالی است که افزایش یکباره و غیرمترقبه قیمت‌ها که عمدتاً ناشی از افزایش ناگهانی قیمت ارز در کشور است برای هیچ‌یک از پیمانکارانی که از قبل، در موعد مقرر، پیشنهاد قیمت نهایی خود را جهت شرکت در مناقصه ارائه کرده‌اند، قابل پیش‌بینی نبوده است. از سویی دیگر، فهرس بهای واحد پایه ابلاغی این سازمان که طبق بند «ب» ماده ۱۳ قانون برگزاری مناقصات، مبنای برآورد مبلغ پیمان‌ها توسط دستگاه‌های اجرایی می‌باشند، بصورت سالانه بر اساس قیمت‌های محقق شده تا اسفند ماه هر سال تهیه شده و امکان لحاظ تورم‌های آتی و ناگهانی در آنها میسر نخواهد بود.

۲- به منظور اجتناب از مشکلات نامبرده، از سال‌های دور تا به امروز، از سوی کارفرمایان، تعدیل واقعی قیمت‌ها (که شاخص‌های آن توسط این سازمان به صورت دوره‌ای اعلام می‌گردد) در قراردادهایشان پیش‌بینی می‌گردیده است که این امر حذف ریسک‌های ناشناخته و افزایش انطباق برآورد قیمت‌ها و مبالغ پیشنهادی پیمانکاران با واقعیت‌های موجود جامعه در هنگام برگزاری مناقصه را محقق گردانیده است. لکن در این حین، برخی دستگاه‌های اجرایی و کارفرمایان اقدام به انعقاد قرارداد با قیمت مقطوع می‌نمودند و عملاً امکان تعدیل قرارداد در شرایط تورم ناگهانی حاصل از افزایش قیمت ارز وجود نداشت. به همین دلیل، این سازمان برای قراردادهایی که در آنها از قبل

۳- بر اساس سوابق مذکور و همچنین به استناد ماده ۳۱ قانون برنامه چهارم توسعه کشور، هیئت وزیران تصویب نامه شماره ۴۲۳۳۹/ت/۳۳۴۹۷ هـ مورخ ۱۳۸۵/۰۴/۲۰ با عنوان نظام فنی و اجرایی کشور ابلاغ نمود که به موجب آن، نظام فنی و اجرایی طرح‌های عمرانی سابق به نظام فنی و اجرایی کشور ارتقاء و مشمول طرح‌ها و پروژه‌های سرمایه‌گذاری دستگاه‌های موضوع ماده ۱۶۰ قانون برنامه چهارم توسعه گردید. بدین صورت تسری قانونی نظام فنی و اجرایی کشور به سایر طرح‌ها و پروژه‌های دستگاه‌های اجرایی مشمول که حتی از محل بودجه عمرانی تخصیص اعتبار نگردیده‌اند تحقق یافت.

۴- با ابلاغ قانون برنامه پنجم توسعه، قانونگذار به موجب ماده ۲۱۴ این قانون، بروز نمودن نظام فنی و اجرایی کشور را مد نظر قرار داده و متعاقب آن، هیئت وزیران به موجب تصویب‌نامه شماره ۷۳۷۲۰/ت/۴۵۴۳۲ هـ مورخ ۱۳۹۰/۰۴/۰۷ (ضمیمه به پیوست)، نظام فنی و اجرایی کشور مصوب سال ۱۳۸۵ را تنفیذ و ابقاء نمود و از آنجایی که حوزه شمول قانون برنامه پنجم توسعه دستگاه‌های موضوع ماده ۲۲۲ آن قانون بوده و شهرداری‌ها را نیز شامل می‌گردد، دامنه شمول نظام فنی اجرایی کشور مصوب سال ۱۳۸۵ به شهرداری‌ها، مورد تاکید قرار گرفت.

۵- از سویی دیگر، با ابلاغ قانون احکام دائمی توسعه، به موجب ماده ۳۴ این قانون و به ویژه بند الف آن، سازمان برنامه و بودجه عهده‌دار تهیه و تدوین ضوابط و مقررات ساخت و ساز در حوزه **نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور** گردیده است. شایان توجه است در بند ۲ بخش الف این ماده، قانونگذار حدود دامنه شمول نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور را طرح‌ها و پروژه‌هایی می‌داند که از محل وجوه عمومی تخصیص اعتبار گشته‌اند.

طبق ماده ۳ آیین نامه اجرایی ماده ۳۴ قانون احکام دائمی توسعه، تصویب‌نامه شماره ۲۵۲۵۴/ت/۵۷۶۹۷ هـ مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۰۸ هیات وزیران، دامنه کاربرد نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور، طرح‌ها و پروژه‌های سرمایه‌گذاری و ساخت و ساز دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری که بخشی یا تمام منابع آن از وجوه عمومی موضوع ماده (۱۳۹) قانون محاسبات عمومی کشور تامین می‌شود، است.

لذا باتوجه به تعریف عبارت وجوه عمومی در ماده ۱۳ قانون محاسبات عمومی کشور، شمول حوزه نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور بر پروژه‌های سرمایه‌گذاری شهرداری‌ها فارغ از محل تخصیص اعتبار آنها توسط این سازمان مجدداً مورد تاکید قرار گرفت.

بررسی رای دیوان عدالت اداری:

۱- رای دیوان عدالت اداری بصورت مستقیم معطوف به رد شکایت شرکت بتن آرمه از نامه صادره توسط مدیر کل امور شهری و شوراهای استان آذربایجان شرقی بوده است.

در خلال رای صادره، استنباط ایشان از مفاد بخشنامه های صادره موضوع «دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان های ریالی فاقد تعدیل» مبنی بر مقید کردن حوزه شمول به طرح های دارای اعتبار عمرانی، صرفاً مستند به ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه مصوب سال ۱۳۵۱ بوده و با این فرض، بالتبع صحیح است.

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور

شماره نامه: ۵۸۵۲۳۷

تاریخ نامه: ۱۴۰۰/۱۱/۱۵

پوست: ندارد

۲- چنانچه سایر مستندات مذکور در بالا بویژه نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور مورد مذاقه قرار گیرد، توسعه حوزه شمول بخشنامه های موصوف، بطور مشخص فراتر از طرح های عمرانی است.

۳- با عنایت به اینکه بخشنامه مذکور توسط این سازمان تهیه و ابلاغ شده است بدیهی است، هر گونه استعلام و رفع ابهام از آن نیز با این سازمان خواهد بود.

سازو کار و اصول حاکم بر مطالعه، طراحی، اجرا و بهره برداری و نگهداری طرح ها و پروژه های سرمایه گذاری فارغ از محل تامین اعتبار و از منظر نظام فنی و اجرایی کشور کاملاً یکسان است. به عنایت به مراتب ذکر شده، پروژه های سرمایه گذاری شهرداری های کشور در حوزه شمول نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور قرار گرفته و به موجب آن شهرداری ها ملزم به رعایت ضوابط نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور در حوزه قراردادهای سرمایه گذاری و مصرف وجوه عمومی می باشند

بخشنامه های نحوه جبران آثار ناشی از افزایش نرخ ارز در پیمان های ریالی فاقد تعدیل نیز یکی از ضوابط ابلاغی این سازمان در حوزه نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور بوده و رعایت ضوابط آن توسط دستگاه های اجرایی مشمول الزامی می باشد.

سیدجواد قانع فر

رئیس امور نظام فنی اجرایی،

مشاورین و پیمانکاران

رونوشت:

جناب آقای جمشیدی رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان رضوی بازگشت به نامه شماره ۵۸۰۹۱۳ مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۱۳